Ч. 259 (13.804). Львів, пятниця 28. вересня 1934. Poczfowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (258) число „Діла" підпало конфіскаті за три менші й одно більше місце у статті посла Сергія Хруцького п. н. „НА ХОЛМЩИНІ". Це вже 36-а з черги в цьому році конфіската нашого органу.

Большевики скликують конґрес комінтерну.

Велике враження у політичних колах Анґлії викликала вістка „Таймсу", що большевики рішили скликати з початком 1935 р. конґрес комінтерну. В останнє конґрес відбувся ще перед 6-ти роками, бо 1928 р. „Таймс" подає цікаві причини, чому большевики скликують конґрес щойно тепер. Конґрес визначений на 1932 р. не відбувся тому, що тоді большевицький уряд вів переговори зі Злученими Державами з метою добитись признання від американського уряду. І тому большевицький уряд, а з ним і провідники Комінтерну відкликали конґрес. Коли ж Злучені Держави признали СССР щойно в 1933 р., тоді наради комінтерну скликано на серпень 1934. р.

Одначе цього року большевицький уряд робив усякі заходи, щоби СССР приняти до Ліґи Націй. Тому майже в останній хвилині конґрес відкликали. Тепер після приняття СССР до Ліґи Націй нема ніяких перешкод скликати наради комінтерну, від якого большевицький уряд так дуже відхрещується.

Перед зближенням СССР і Японії.

Продажа східно-китайської залізниці викликала велике враження в анґлійських політичних колах. „Ню Кронікль" пише, що купно східно-китайської залізниці започаткує зближення між СССР і Японією, яке завершить підписання договору про ненапад. Одначе інші пресові орґани не погоджуються з думкою ліберального анґлійського щоденника і вказують на японську експанзію за Далекому Сході. Купно східно-китайської залізниці є тільки хвилевою перемогою японської дипльоматії над військовими колами. Японська дипльоматія бажає злаґіднити конфлікт між СССР і Японією напередодні морської конференції. Одночасно анґлійська преса міркує, чи СССР признає Манджу-ко. Здогадуються що большевицький уряд підожде, доки інші держави не признають Манджу-ко.

Подробиці японсько-большевицького договору.

ТОКІО, ПАТ. Міністерство закордонних справ оголосило деякі подробиці договору про купно східно-китайської залізниці. Ціну купна устійнено на 170 міліонів ен. Дві третини заплатять большевикам товарами, а одну третину готівкою. Большевицькі урядовці відійдуть щойно по 6-ох місяцях від хвилини підписання договору. Як відшкодування для урядовців призначено 30 міліонів ен, які вже вчислені до ціни купна, себто 170 міліонів ен.

Арештували большевицьких летунів.

ЛЬОНДОН, 26. 9. ПАТ. „Райтер" повідомляє з Харбіна, що большевицький військовий літак з бомбами, скорострілами і надавчою радіостацією був примушений осісти в Манджу-ко. Манджурська влада літак задержала, а летунів арештувала.

Перед візитою югославянського короля в Софії.

Політичні кола в Льондоні слідкують уважливо за візитою короля Югославії Олександра в Софії. Метою тієї візити обговорити основно спірні питання між Болгарією та Югославією і довести до порозуміння між обома державами. Сподіваний приїзд Ґерінґа до Софії пояснюють бажанням Німеччини довести до згоди між Болгарією та Югославією проти Італії.

Ґерінґ летить до Стамбулу.

До Стамбулу прилетить великим літаком „Ґенерал-фельдмаршал Гінденбурґ" премієр Ґерінґ, який візьме участь у нарадах міжпарляментарної делеґації. По дорозі Ґерінґ затримається у Софії.

Протияпонські демонстрації у Злуч. Державах.

ТОКІО, 26. 9. ПАТ. Японська преса пише, що в стейті Арізона дійшло знову до протияпонських демонстрацій.

Американська влада перевела численні ревізії з приводу бомбових замахів на японських емігрантів. Японський консуль у Льос Анджельос склав різкий протест проти замахів

Конфлікт радикалів зі соціялістами.

ПАРИЖ, 26. 9. ПАТ. На засіданні міської ради в Ліоні радні соціялісти склали заяву, що при недалеких міських виборах виступлять проти уряду і тих політичних партій, які піддержують уряд. Присутній мін. Еріо заявив, що вважає заяву соціялістів виповідженням війни радикальній партії. Еріо накинувся на соціялістів за те, що піддалися команді комуністів.

Боротьба з католицькою церквою в Мексику.

„Дейлі Експрес" повідомляє, що в стейті Кампеш увійшов в життя новий закон, різко звернений проти католицької церкви. Закон постановляє, що на 85 тисяч мешканців може бути найбільше трьох священиків. Крім того священики мусять женитися. Католики дуже обурені на уряд за цей новий закон.

Поворотна хвиля страйку.

НЮ ЙОРК, 26. 9. ПАТ. Провідник страйкового комітету Ґорман заявив, що в кількох округах ткацького промислу в полудневих стейтах ткачі застрайкують вдруге, бо промисловці не хочуть приймати до праці багатьох страйкарів. Ґорман задумує звернутися в тій справі до през. Рузвельта. В інших стейтах ткачі вже вернулися до праці. В полудневій Кароліні 182 фабрики далі замкнені. В них працювало 68 тисяч робітників. У Тенезе працює тільки одна фабрика.

Присилайте передплату!

Фінансові скандали.

Львів, 25. вересня 1934.

Неначе яка мода настала на фінансові скандали і наче йде у широкому світі суперництво ріжних країв за пальму першенства: котрий з них вславиться найбільш обманницькою, за найширшу мірку затіяною аферою. Від часів історичної корупційної комбінації при будові панамського каналу — американський терен був, здається, упривілейований. Доба проґібіції була теж світлою епохою корупції, популяризації по всіх чужині слова „ґанґстер", а сірі люди в далекій Европі, які раньше поняття Америки вязали з піонірами, героями Джека Льондона та пуританами, тепер чували, читали і вчилися з американських таки фільм, що потайки пересуваний з руки до руки гріш має всевладну силу. Така ґенералізація, очевидно, примітивізує та обезцінює всі справжні і дійсно характеристичні прикмети краю і його мешканців, — а проте на це нема ради: у цьому саме сила кожного скандалу, що він кидає тінь на винуватих і невинних...

Але хоч забулася панамська історія і слід не остався з американської проґібіції, хоча відійшли вони до архівів, в яких м. ін. зберігається і славна колись московська хлєстаковщина і все московське хабарництво, проте „творчий людський ум" не перестає думати над удосконаленням також — обману та перекупства. Ставіскіяда прославила не так імя московського жида Ставіського, як пануючі відносини і „можливости праці" у Франції. Падали через ту аферу тамошні уряди, на вулицях Парижа йшли кріваві заворушення, але праця надзвичайної слідчої парляментарної комісії по нинішній день не закінчена і виновників „нема", так само, як нема вбивників судді Пренса. Франція — так мовити — побила Америку, яка всеж не здавала позицій: ось нпр. історія банку Морґана чи втечі Інсула таки тижнями цікавила світову пресу.

Тепер маємо цілу низку нових афер, а радше афер істнуючих віддавна, лише свіжо виявлених.

На найширшу мірку затіяна історія корупцій, провокацій, шантажів і обманів, ведена від літ американським воєнним промислом. Слідча комісія американського сенату виводить на денне світло справді страхітливі речі. Показується, що Европа, Мексик, всі краї південної Америки, Китай, Північна Африка, все це був терен махінацій великих воєнних промисловців, які мали лише одну ціль: викликувати збройні сутички, війни і революції денебудь і між кимнебудь, аби тільки находились відборці на воєнне знаряддя, аби тільки йшов попит на всі роди зброї. Показується, що між великими осередками воєнного промислу істнує не тільки теоретична спільнота інтересів, але приятельська співпраця над витворюванням міжнародніх конфліктів, над згущуванням атмосфери і цькуванням одних проти других. Виявляється, що нпр. у 1914. році французька фабрика муніції Шнайдер-Крезота приступила до розбудови російської путіловської фабрики під безпосереднім враженням обманницької телеграми перекупленого журналіста, що німецький Круп анґажується у російській продукції зброї. Американська фабрика муніції Електрік Бот Компані, що стоїть у тісних звязках з анґлійською фірмою Вікерса, постачала

вже підчас війни, аж до моменту активного вступу Америки, зброю Німеччині. Війна між Болівією і Параґваєм і ціла довга черга воєн між ріжними китайськими ґенералами була спровокована аґентами воєнного промислу, що небекулювали і перекуплюють політиків, дипльоматів, пресу, високих військовиків, — щоби вони робили воєнні настрої, були промоторами непримирности і штовхали до воєнного зудару. Навіть міжнародня розброй́на конференція у Женеві була тереном діяльности тих аґентів, які чимало причинилися до фіяска розброй́них зусиль. Якийсь таємничий Загаров (нібн американський грек) стояв на чолі того своєрідного пропаґандивного відділу американського воєнного промислу і великі міліони видавав на перекупства, через які потім тому промислові верталися міліярди, добувані на людській крові, на траґедії цілих держав і міліонів їх мешканців. В цю аферу вмішані ріжні високі достойники по ріжних країнах світа, а притоку до вибуху такого скандалу дала дрібничка: арештування одного високого амер. морського старшини за хабар.

Подібною, на багато — що правда — меншу мірку, історією займається нині Еспанія. Міліонер Горачіо Ечеваріетта, якому державна каса винна була великі гроші, посередничив у цікавій трансакції: португальські соціялісти-еміґранти в Еспанії заключили з державною еспанською фабрикою муніції в Толедо умову на доставу муніції до... Етіопії, яка про ніщо певне і не знала. Муніція пішла на революцію у Португалії проти диктаторського президента Кармони; трансакція тому вдалася, що при владі був тоді в Еспанії соціялістичний уряд. Хто взяв за ту трансакцію гроші, скільки на ній заробила чи втратила фабрика в Толедо і скільки взагалі перейшло муніції крізь зелену границю з Еспанії до Португалії, — цими питаннями цікавиться саме тепер слідство, яке розпочалося теж наслідком маленької невдачі з перезачкуванням одного транспорту.

Має теж свій розголос зовсім свіженька історія польського посла Ідзіковського (його викинули з ББ, але посольського мандату він ще не склав) і віцедиректора департаменту в міністерстві фінансів Міхальського. Перший з них, як заступник голови Союзу Ремісничих Палат, толягоджував „інтервенції“ в останнього. Скільки і за що вони оба „заробили“, це теж ще справа слідства. Але вже виявилося, що Міхальський, який робив собі опінію ледви не бідного чоловіка, дістав на векслі, жировані ріжними цехмайстрами і т. д. поверх 200.000 зол., а загалом задовжив якого пів міліона. При цій нагоді польська преса пригадує, що на 16 Ремісничих Палат у Польщі — шість вславилося всякими обманницькими комбінаціями своїх достойників...

Під звуки проповідей про мораль відбуваються міжнародні перегони обманців усіх мастей. І тріюмфує безсовісність та безхарактерність та щораз більше людей у світі працює, щоб свою працю, свій піт і свою кров приносити у жертву обманцям

З польської преси.

Мрії польського каноніка

про сльонзаків на Волині й Галичині.

Про те, що багато польських патріотів мріє про кольонізування українсько-білоруських земель своїми земляками з заходу — річ відома. Це особливо вся ендеція і ендецько настроені „людовці“, себто ті поляки, яких ніякий досвід не вчить і для яких непорушним каноном є усе, що — на їх думку — веде до асиміляції чужонаціонального населення. Звичайно, що всі такі пляни страшенне наївні і їх практична калькуляція побудована на леді.

Приклад такого одного ревного кольонізатора находимо у катовицькій „Польска Заходня“ з 21. ц. м., де якийсь кс. канонік Діонізи Бончковський виступає в ролі лікаря всіх соціяльних недуг: і безробіття і земельних болячок і навіть — національних болячок Польщі, при чому одним махом встановляє він гармонійне співжиття західних польських кольоністів з українськими селянами-автохтонами і збільшує польський земельний стан посідання!

Його стаття носить згучкий наголовок: „Плян зліквідування безробіття осадництвом на східних кресах“. Редакція дає на вступі доброзичливу увагу, що „ходять поголоски, що на Шлеську найшлось би багато кандидатів до земельного осадництва на східних окраїнах Польщі“, але застерігається, що „таке осадництво мусіло би бути зорґанізоване в добре подуманий спосіб і дбайливо переведене, щоби оминути розчарування і фіяска“. Видно теж, що сама редакція скептично потрактувала ентузіязм ксьондза каноніка, коли дозволила йому висловитися лише в дискусійній формі.

Сам-же ксьондз канонік відразу переходить ад рем, ставляючи тезу, що

безробіття в Польщі може бути найуспішніше перcharacterized

Пригадуючи досить наївненько стару правду, що „хто буде мати в руках ріллю, той буде паном ситуації“ („землі ніхто не вкраде і вогонь її не знищить, зате земля дає хліб, а кожний хоче їсти“), ксьондз аматор-економіст впевняє, що на Шлеську шукають праці десятки тисяч гірників, гутників і т. п., а одночасно у східних воєвідствах лежать облогом величезні управні простори і чекають на робочі руки.

Захоплюючися дешевизною землі на „східних кресах“, добросердечний ксьондз біднає, що земля поляків на кресах парцелюється, вона переходить в руки чужої національности: русинів, білорусинів, і стан місцевого польського елементу постійно меншає. Давніше займанницькі (заборчі) держави найбільшу увагу звертали на зрущення чи знімчення своїх кресів а у нас мало уваги привязують до їх сполщення (!!) А **прецінь** Польща — це така „обважанек“: найсмачніша річ це його кінчики...

Давши такий знаменитий доказ своїх кваліфікацій економіста, соціольоґа і державного політика, кс. канонік успокоює своїх краян-сльонзаків, щоби не лякалися переїзду на схід; ось їшли на схід німці і чехи і добре їм велося!

Отже нехай і шлеські осадники не бояться кольонізації на східних кресах, бож це своя батьківщина, за яку вони боролися, і буде їм у ній добре, коли собі її добре уладять. Те, що шлеські осадники мешкали би поруч зі селом заселеним русинами чи білорусинами, не повинно їх відштовхувати від осадництва. Передовсім наші кольоністи творили би окремі кольонії, а не жилиб поодиноко. А зрештою, русини і білорусини, хоча не є поляками, всетаки це польські громадяни, славяни, і співжиття з ними може бути більше гармонійне, ніж могло би бути на заході з німцями.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 28. ВЕРЕСНЯ 1934.

ВАС. МУДРИЙ. 7)

З подорожі до Швеції.

ВРАЖІННЯ ЗІ СТОКГОЛЬМУ.

Оглянувши Скансен ми вернулися до пристані на корабель. По вечері був час і можна та треба було його використати для дальших оглядин Стокгольму. Напроти пристані на протилежному березі відкрили ми незвичайно принадливо освітлений півостров. Було це, як ми довідались, місце розривок і забав для мешканців Стокгольму. Рада в раду і ми скоро рішили податись туди. Цей забавовий парк має назву **Тіволі.** Доїхали ми до нього моторовим човном. Моторові човни є там одним із засобів комунікації. Тіволі переповнене всякою публикою. Нагадує своїми розривками віденський Пратер. Пробули ми там кілька годин. Був з нами і проф. д-р Ст. Балей. Закінчили наш побут у Тіволі відвідинами тирольського ресторану, в якому вся прислуга була убрана по тирольськи, але німецької мови не знала. Зате на сцені виступали правдиві тирольці які.. Зате на сцені виступали правдиві тирольці які пописувалися тирольськими піснями і танцями як гуртовими, так і сольовими. Публика була захоплена тією екзотикою. Точно в год. 12-ій ніче Тіволі замовкло і погасло. Ми вернулися на спочинок.

Чергового дня мої досі невідступні товариші пішли полагоджувати свої „торговельні“ справунки, а я подався до міста сам. Ми мали зійтися в год. 12-ій вполудне на королівському замку при зміні військової варти.

З пристані подався я до шведського пантеону, до славної катедри в готицькому стилі Ріддаргольмскіркан. Там містяться гроби королів, між іншим Густава II. Адольфа і Карла XII. Є там і воєнні шведські трофеї, здобуті у крівавих війнах із данцями, норвежцями, німцями і москалями. Є між ними і прапори полків Петра Великого. На жаль, на власні очі цього всього мені не вдалось побачити, бо катедра була тоді зачинена. Зате довелося це оглядати моїм товаришам в іншому часі.

Від катедри подався я до величавого міського дому (Штадтгавс). Він побудований величанськими коштами за час 12 літ (від 1911 до 1923 р.). Є це монументальна будова, яку вважають під архітектонічним оглядом за одну з найвидатніших будов нових часів. Міський дім положений над каналом у прегарному місці і має незвичайно гарний город на самому побережі, повний цінних статуй, переважно марморових. Нутро цієї будови пригнічує кожного відвідувача своїм богацтвом різьб, мальовил, та архітектурних орнаментів. Так звана золота саля украшена мозаїками, перетиканими золотом, робить просто таки несамовите враження. На підставі оглядин самого тільки міського дому мусить кожний прийти до висновку, що Швеція дуже богата країна.

Черговою будовою, яку я оглядав, був будинок стокгольмського маґістрату. Це будова з 17. століття, барокова. Будова гарна, стара, але не зробила на мене такого враження, як міський дім (по шведськи: Штадсгізет).

Оглянув я ще концертовий дім (побудований у 1926 р.), отже зовсім новий. Своєю архітектурою робить теж сильне враження. Є це будова масивна з величезними колюмнами на фронті, настроює поважно, а навіть сумовитє. Таке було моє враження. Недалеко від концертового дому є два стокгольмські хмародери, що сторчать над містом як близнюки. На висоті першого поверху получені вони зі собою мостом, що звисає над улицею. Здалека виглядає цей міст як брама, а хмародери нагадують оборонні башти. На останньому поверсі одного з хмародерів у самій горі є каварня, з якої можна оглядати цілий Стокгольм разом з пристанями і мальовничим окруженням столиці.

Дальші оглядини тут я перервав і скомунікувався телефонічно з нашим земляком **М. Менцінським.** На мене він уже чекав. Скоро і найшовся в помешканні нашого славного артиста-співака. Перша стрінула мене його дружина, від якої я довідався, що муж перебув важку недугу, що тепер йому вправді лекше, але потребує спокою. За кілька хвилин появився сам п. Модест Менцінський. Останній раз бачив я його у Львові і приймав у себе в редакції. Було це перед роком. Недуга лишила на ньому свої сліди. Ми почали розмову. Я бачив, що вона його томила. Передав йому поздоровлення від земляків зі Львова, побажав усього найкращого і старався не нарушувати такого потрібного для нього спокою. Одначе так скоро вийти з тієї гостинної хати мені не вдалось. Господар почав розпитувати мене про своїх львівських знайомих, про молодих співаків, якими він дуже інтересується, та взагалі про наші краєві батьківські справи. Розмова затягнулася. Дуже жалував він, що не міг перед місяцем приймити мого доброго друга д-ра М. Драгана, що був у Стокгольмі та залишив йому свою візитівку з поздоровленням. Тоді п. Менцінського взагалі у Стокгольмі не було. Він лікувався. Бажав за всяку ціну мені чимнебудь допомогти в моїй мандрівці по Стокгольмі і тому післав за своїм сином Юрком. Скоро він зявився. Був це милий абсольвент стокгольмської політехніки. На бажання батька він віддав себе на мої послуги в характері провідника по місті. Я розпрощався з панством Менцінськими і з товаристві молодого кандидата на доктора хе-

Невідомо, чи то „всетаки“ вважати як комплімент для нас чи цілкове виправдування факту, що „русини“ народилися „русинами“, але автор взагалі з їх думкою ані присутністю не рахується. Він пригадує Голяндію, Китай, Канаду, і Рим і Крим, аж на доказ своєї першої тези наводить такий приклад: маєток у Сваричеві к. Сарн. 1850 га, з того 1000 га лісу і 400 га орної землі та 450 луки, був оцінений Банком Рольним на 3 міліони зол., а тепер продали його на ліцитації за 160.000 зол. І слідує конкретний висновок: Фонд Праці повинен скуповувати ось-так за безцін збанкротовані маєтки на східних землях і кольонізувати їх сльонзаками.

Очевидно, що поруч з наївністю всі ті виводи вражають ще повною безграмотністю. Автор не бере під увагу ні одної з таких дрібниць, як: 1) факт перенаселення східних „кресів“ і страшний голод землі в місцевої селянської людности, 2) нужда селян на отій обітованій землі, 3) повна невиплатність рільної господарки, 4) фатальний прецеденс з дотеперішнім осадництвом і кольонізацією, які коштували держ. скарб шалені суми і довели до — масової втечі кольоністів на захід, 5) стан господарств, які „лежать облогом“, себто висота необхідних інвестицій і т. д. і т. д. Но і всетаки один маленький факт, — що істнують на сході українці і білорусини, які на цю справу мають свій засадничий погляд, з яким може з практичних міркувань всетаки треба трохи рахуватися...

—o—

Трівога Франції.

ПАРИЖ. КАП. Французька преса жалується за вимирання французької нації. В 1789 р. Франція начислювала 28 міліонів населення і була найгустіше заселеною державою в Европі. Тепер населення Франції виносить 37 міліонів, а між ним 3 до 4 міліонів чужинців. Італія в 1870 р. начислювала 29 міліонів, а нині 44 міліони. В Німеччині зросло населення від світової війни на 5 міліонів. Річно прибуває 350 до 360 тисяч населення. Англія з Ірляндією начисляє 50 міліонів населення; Злучені Держави 130 міліонів; Японія 85, а з Манджу-Ко 120 міліонів. Франція є єдиною державою, якої населення постепенно зменшується від 1870 р.

Летунська катастрофа.

ПАРИЖ, 26. 9. ПАТ. На летовищі недалеко Бордо упав військовий літак. Летун і механік убиті.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Перед виборами до Пром.-Торговельної Палати.

Мусимо здобути відповідну репрезентацію!

Розпорядком з 29. серпня ц. р. розписав мін. пром. і торг. вибори до Пром.-Торг. Палати у Львові. В будинку палати почала урядувати Гол. Виборча Комісія у складі пп. Хаес, д-р Чаля, д-р Шецель, Шаєр, Сулімірський, д-р Шарський, Улям і дир. Палати п. Бирка. Львів поділено на 3 округи (№ 1 — територія 1 і 2 Скарб. Уряду, № 2 — 3, 4 і 5 У. Ск. і № 3 — 6, 7 і 8). Крім того поділено Сх. Галичину на 14 округ, а саме:

№ 4 — осідок **Львів**, — повіти: Львів, Бібрка, Яворів, Жовква;

№ 5 — осідок **Дрогобич**, — повіт Дрогобич;

№ 6 — ос. **Ярослав**, — повіти: Ярослав, Любачів, Рава Р., Сокаль;

№ 7 — ос. **Перемишль**, — повіти: Перемишль, Добромиль, Мостиська, Городок Я.;

№ 8 — ос. **Самбір**, — повіти: Самбір, Рудки, Турка н/С.

№ 9 — ос. **Сянік**, — повіти: Сянік, Ліско, Березів;

№ 10 — ос. **Бережани**, — повіти: Бережани, Підгайці, Перемишляни;

№ 11 — ос. **Чортків**, — повіти: Чортків, Борщів, Бучач, Копичинці, Заліщики;

№ 12 — ос. **Камінка Стр.** — повіти: Камінка Стр., Радехів;

№ 13 — ос. **Тернопіль** — повіти: Тернопіль, Скалат, Теребовля, Збараж;

№ 14 — ос. **Золочів**, — повіти: Золочів, Броди, Зборів;

№ 15 — ос. **Станиславів**, — повіти: Станиславів, Надвірна, Рогатин, Товмач;

№ 16 — ос. **Коломия**, — повіти: Коломия, Городенка, Косів, Снятин;

№ 17 — ос. **Стрий**, — Стрий, Долина, Калуш, Жидачів.

З уваги на вагу праці на терені госп. самоврядування наші економічні організації кооперативні і приватні покликали 6. вересня ц. р. до життя Виборчий Комітет, до якого ввійшли дир. Заячківський, як голова і дир. Палій, дир. Шепарович, дир. Скопляк (голова СУКупців і Пром.) та п. Конюх (секретар) — як члени.

На останньому засіданні 24. ц. м. Виб. Комітет рішив візвати всі наші купецькі і промислові, кооперативні і приватницькі господарські станиці на провінції **негайно заснувати спільно** Місцеві Виборчі Комітети. Цю ухвалу опубліковано вже на сторінках нового часопису „Торговля і Промисл“, органу Союзу Купців і Пром. у Львові, а також появиться вона на днях у нашій кооперативній пресі.

Наш господарський світ мусить подбати про **гідне заступництво** в новій львівській Палаті; його дотеперішній склад чисельно не відповідає уже тій силі, яку наш господарський світ тепер має.

Списи управнених до голосування виложені будуть у виборчих льокалях від 26. вересня до 10. жовтня ц. р. Всі управнені, тобто ті, що викупили патенти (крім ремісників, які належать до Рем. Палати), повинні безумовно провірити ті списи і негайно реклямувати, найдальше до 10. жовтня, якщо не найдуть там своїх прізвищ чи фірми.

Для інформації подамо, що **вибори відбудуться 28. жовтня 1934**, у годинах 9—20 в льокалях Місц. Виб. Комісій на основі виб. реґуляміну.

Пр. Т. Палата складається з 1) промислової секції (35 радників) і з 2) торговельної (теж 35 радників з вибору). 7 радників іменує мін. пром. і торговлі і 7 радників може Палата кооптувати. Загал вибирає 28 радників, а 42 вибирають господарські обеднання.

Український Гол. Виб. Комітет урядує в мешканні дир. Заячківського, Львів, Ринок 36, II. пов. і всі повітові комітети повинні негайно ввійти з ним у тісний контакт.

Н.

мії п. Юрка Менцінського (тепер він саме кінчає свої докторські праці) пішов далі оглядати Стокгольм. Від сина я вже докладно довідався про важку недугу батька. Ще 28. квітня співав п. Модест Менцінський українські пісні до шведського радія. Останньою піснею — казав син — був український національний гимн. На другий день 29. квітня дістав він удар від скорчу жилки в мізку (Адеркрампф), втратив свідомість і занедужав. Недуга трівала довго, бо три місяці. Тепер (перші дні серпня) він був реконвалесцентом. До повноти сил і здоровля він ще не вернув.

За розмовою я й не спостеріг, куди ми прямували. Зате добре памятав свої обовязки мій культурний провідник. Він спинився перед одним памятником. Тоді й я звернув увагу на кремезну статую в бронзі на високому підложу. Був це памятник великого шведського природника, світової слави ботаніка Ліннея (1707-1778). Звідси пішли ми до Нордійського Музею. Передовсім сам будинок музею звертає на себе увагу своєю небуденною архитектурою і положенням. Коли входите до музею, впадає вам у вічі в першій великій салі напроти входу величезна статуя шведського короля Ґустава I. Вази (1497—1560), того, що звільнив Швецію від чужинного данського панування 1521 р. Статуя роботи найбільшого сучасного шведського різьбаря Мілля (Milles). Вона притягає око своїми розмірами та оригінальним виконанням. Поза нею у першій великій салі зібрані всі памятки, що відносяться до таких геройських королів Швеції як Ґустав II. Адольф (1599—1632) і Карло XII. (1682—1718).

Між памятками, які залишились по Ґуставі Адольфі, вразили мене дуже не грамоти і не зброя, а та одіж, в якій цей хоробрий король згинув. Сорочка продіравлена кулею і закрівавлена збереглася досі в тому музею разом із військовою блюзою (з ірхи) теж закрівавленою та продіравленою. З написів над тими експонатами довідуємось, що блюзу дарував шведам австрійський цісарський дім Габсбурґів. Вся ноша, як буденна, так і парадна того короля стоїть там у музею. Так само стоїть там його карета та сани і що найважніше, стоїть там у великій габльоті кінь Густава Адольфа, на якому його ранила куля. Це кінь оригінальний разом із оригінальним сідлом, на якому тоді сидів король. Що за культурна нація ці шведи — думав я собі, оглядаючи ті памятки, коли вони вже в 1632 р. так високо цінили все те, що мало якенебудь відношення до особи короля-героя та зберігали і консервували вже тоді для майбутніх поколінь навіть королівського коня. Тих памяток по Густаві II. Адольфі там дуже і дуже багато.

Неменше їх і по другому королеві-героєві Карлові XII., тому воякові з крови і кости, записаному по геройськи і в нашій історії. В одній габльоті стоїть чучало, а на ньому натягнений похідний, військовий одяг Карла XII. Одяг такий, як ми його бачимо на популярних у нас портретах цього короля. Одяг цілий від ніг до голови. Тяжкі, але сильні чоботи, з високими холявами поза коліна, ірхові штани, суконна синя блюза до колін. Карло XII. був невеличкого росту, тонкий і з вузенькими грудьми. Отже в своїй постаті не мав мабуть нічого геройського. Нема тільки голови, обличчя й очей того очайдушного героя. Якби вони були, то напевно враження змінилось би й одяг тоді не спричиняв би таких міркувань як мої.

У музею крім того велике богацтво памяток культури всього шведського народу з цілої шведської території.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Димісія ґен. Джонсона.

НЮ ЙОРК, 26. 9. ПАТ. През. Рузвельт принляв димісію ґен. Джонсона, провідника „Найри“, себто народнього уряду відбудови. Ґен. Джонсон уступить 15. жовтня ц. р. і зложить президентові звіт зі своєї діяльности. Його заступником буде Річберґ, член тресту міжків.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— Мін. Барту відбув нараду з ком. Літвіновим у справі східного пакту.

— Кузьнецов, заступник голови адміністраційної ради східно-китайської залізниці запротестував проти втручування військової влади до руху поїздів.

— Здоровля през. Масарика, який недужає вже від двох тижнів, покращало.

— В Женеві відбулася друга нарада західноевропейських держав при участи делегатів Франції, Італії, Голяндії, Швайцарії, Люксембурґу та Болгарії. Рішено покликати комісію для розсліду господарських і фінансових проблем.

Музичне життя в українській гімназії в Рогатині перед війною.

(З приводу 25-ліття ювилею гімназії „Рідної Школи").

ПЕРШИЙ РЕПЕРТУАР.

Коли восени 1909 отворено українську гімназію в Рогатині я поступив у третю клясу. В першому році існування гімназії її одиноким зорганізованим музичним огнищем був мішаний хор під орудою покійного диригента Івана Поташника. До хору й я належав як несогірший сопраніст, але що вже тоді я плавно читав ноти „пріма віста", не потрібував ходити на всі проби та всетаки без перешкоди брав постійну участь у церковному співі. Репертуар хору був тоді ще простий та легкий: Служба Божа ц-дур Кумановського, десь колись яка легша церковна річ Бортнянського чи Вербицького, а зі світської музики виключно збірка народніх пісень „Наша дума" Філ. Колесси чи інших з його лекших вязанок. Аж до вибуху війни був я одиноким піяністом на всю гімназію. З початком 1910 р. дала гімназія свій перший Шевченківський концерт і це був перший мій виступ на естраді. Я грав тоді — для браку чого відповіднішого — Годарда „Сторінку минулого" і (очевидно під анонімом) власну імпровізацію з народніх пісень. Хор відспівав низку народніх пісень зі згаданої „Нашої думи".

В другому році істнування гімназії (1910-11) була тут уже дута орхестра під проводом того самого диригента, що й хор. Її репертуар був тоді зовсім типовий: марші, танці, вязанки народніх пісень. Хор подбав тоді про досить добру фісгармонію і від тої пори я приходив постійно на проби акомпаніювати. В програмах моїх точок на шкільних концертах зявлялися вже подекуди легші фортепянові сонати Моцарта.

ПРИРОДНИК — МУЗИКОЮ.

Музичне життя гімназії оживилось, коли з новим шкільним роком зявився в учительському зборі добрий скрипак і диригент пок. проф. Денис Познанський (з фаху природник). Йому тепер припав провід учeницького хору. Сопрани й альти, досі виключно хлопячі, збогатилися тепер дівочими силами. Репертуар хору поширився значно: зявилися мотети Бортнянського (ось такий „улюблений нумер" усіх наших гімназійних хорів, як вічно молоде „Блажен муж" та „Вскую прискорбна"), більші кантати з акомпаніяментом, як „Заповіт" Вербицького, „Гамалія" Біликовського, виконувані на Шевченківських та інших шкільних концертах при мому дострою на фортепіяні, або фісгармонії. Та великою новиною в Рогатині були тоді твори Людкевича — від усіми хорами розхопленої настроєвої мініятури „Чорна рілля ізорана" аж до великих речей з дострoєм фортепіяну замісць орхестри, як „Молитва", з „Кавказу" та „Вічний революціонер". Уже з початком „ери пр. Познанського" вибилося з хору двох солістів: тенор Сохан і баритон Осип Гірняк. В репертуар шкільних концертів входять тоді сольоспіви й дуети (Лисенка, Січинського, О. Нижанковського й інших). Сам пр. Познанський, як скрипак, володів несогіршим репертуаром: пару концертів Беріота, „Циганські мельодії" Сарасатія, дрібні твори Данклі, Венявського, обрібки з Шопена, Шумана, згодом одна-дві сонати Бетовена й деякі клясичні дрібниці зо збірки Бурместра. Не грав ніколи прилюдно, зате часто приходив до мене грати. Йому я присвятив кілька своїх скрипочних дрібниць. Грав також несогірш на віольончелі.

НОВІ СИЛИ.

Водночас і дута оркестра дістала нового диригента пр. Моріца Ельельмана, родом з Наддніпрянщини. В її репертуарі появилися часом і поважніші речі, як потпурі з „Гугенотів" Меєрбеера та „Колискова" Моцарта. І тут найшлося двох добрих солістів на кріловці: Данкевич і Соколовський, що виконували на шкільних концертах соля й дуети з дострoєм фортепіяну (між іншим один з дуетів Мендельсона).

В учительському зборі найшлися й інші інструменталісти, частинно давні, частинно нові сили: професори Ляхович, Занько (оба скрипаки), пр. Романишин (контрабас) та пр. Н. Гірняк (флет). Наприкінці 1911 р. зібрав пр. Познанський смичкову оркестру учнів (найшлося в яких 20 скрипаків, 1 віольончеліст, а згодом ще й 1 контрабасіст. Кількох скрипаків приміщено пізніше до віолі). Я, що трохи ще памятав свою колишню науку гри на скрипці, вступив до цієї оркестри, але прикладаючися надто пильно до фортепіяну, не побув у ній довго. Та й ще не скоро довелося їй дозріти до першого прилюдного виступу.

І мій піяністичний репертуар ширшав, між моїми точками шкільних концертів найшлися такі твори, як концерт Д-моль Моцарта, сонати Бeетовена, як „Патетична", „Місячна" та навіть Е-моль оп. 90, „Сцена з карнавалу" Ґріґа, з української літератури: „Бурлаки" Витвицького та „Елегія" Фіс-моль Лисенка.

За два останні шкільні роки до вибуху війни музичне життя гімназії зростає ще більше. Дві нові вчительські сили, проф. Топперман (германіст) і пр. Міськевич (славіст) збогачують музичний контингент, як добрі скрипаки. Також вокальними силами (згадаю прегарного тенора пок. о. В. Пелеха) засилює вчительський збір хори зо старшого громадянства при нагоді більших концертів.

ОРХЕСТРА.

Повстає також сальонова орхестра з членів учительського збору при співучасті двох старших учнів: Озаркевича (контрабас) і моїй, як акомпаніятора на фісгармонії. Ця орхестра виступала при аматорських виставах учнів і старшого громадянства або в антрактах, або акомпаніюючи в лекших народніх співогрaх типу „Невольника". У репертуарі орхестри був один курйоз т. зв. „Фантазія Вербицького", що її ще й досі памятаю і щойно пізніше дійшов я до того, що це зліпка дуету із опери „Ромео та Юлія" Беллінія, уривка з одної симфонії Вербицького та арії з опери „Ченерентола" Россінія. Орхестра виступала також на гімназійних вечерницях і равтах.

ОДИН КВАРТЕТ І ОДИН КОНЦЕРТ.

З виступів гімназійного хору поза офіціяльними Шевченківськими та подібними концертами годиться згадати духовний концерт у великопістному часі 1913 р. в парохіяльній церкві.

При кінці цьогож 1913 р. пр. Познанський засновує камералку з членів учительського збору. Я йому порадив спровадити смичкові квартети Гайдна і Моцарта та фортепянові тріа Моцарта. Ноти спровадили, а в квартеті

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. ВЕРЕСНЯ 1934.

Д-Р ГР. ДМИТРІВ. 2)

САМООСВІТНІ КРУЖКИ УЧНІВ

УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ В РОГАТИНІ В Р. 1909—1914.

II.

Оживлена праця в кружках. Зїзд Драгоманівських організацій у Львові. Федорців фінансує „Життя". Незгоди серед рогатинських кружковців. Реформа „Наукової Читальні". Виключення з гімназії.

Світогляд вимагає внутрішньої єдности, всі сторінки світогляду повинні бути получені якимось основним принципом. В кружковців видно було це змагання до внутрішньої єдности світогляду в їх заціканленні фільософією. Особливо львівські кружковці надавали тому тон. Мало то і відємний вплив, бо молоді дуже скоро захоплювалися та дуже легко зневочувалися до життя. Під впливом творів Шопенгауера та Вайнінгера деяких охопив песимістичний настрій. А коли до того приєднaлася якась життєва невдача, переслідування професорів, тощо, то виходила з того ціла трагедія. Так покінчили самогубством дуже злібні одиниці: семинарист Чорний і гімназист Гнатів. Українська преса зареагувала на ті нездорові прояви серед молоді.

Драгоманівські організації скликали восени 1911 р. зїзд у Львові. З Рогатина виїхало на зїзд чотирох делегатів, а саме: Фель Палащук, Евген Чайківський, Семен Ткачівський і Гр. Дмитрів. Щоби не звертати на себе уваги, згідно з інструкцією централі, приїхали делегати в цивільних одягах. На двірці, у Львові ждав їх дижурний централі, якого пізнали по відзнаці. Він запровадив їх до Аакдемічного Дому, де замешкали вони в кімнаті студента фільософії Івана Лизанівського. В Академічному Домі запізналися делегати особисто з братом Чайківського Юліяном, який приїхав на зїзд з Кіцмана. Зїзд відбувався в домівці одного академічного товариства. Виголошено кілька рефератів, що торкалися напрямних праці по кружках. По рефератах вивязалася дискусія. Поставлено ряд резолюцій. Ставив резолюції теж Чайківський Юліян. В минулих роках належав він до проводу. За його почином видав провід відозву, яка наробила багато галасу та викликала велике обурення. На зїзді не мав він симпатиків. Ледви четвертина зїзду заявилася за його резолюціями. За ним голосували теж радше ці, більше з особистих мотивів, ніж з переконання.

Виринуло питання видавати власний орґан. Дехто радив задоволитися кількома сторінками в студентському часописі. Більшість заявилася за власним органом. Ішло про матеріяльне забезпечення. Зголосився Федь Федорців і заявив, що буде видавати часопис власним коштом. Дехто догадувався, що за Федорцевим крився проф. Михайло Грушевський.

Після зїзду в рогатинськім кружку зарисувалося розбиття. Палащук був знаменитим бесідником, добрим організатором, але всіх кружковців вражала у нього незгідність між словом і ділом. Проповідував тверезість, а сам пив. Опозицію вів дуже солідний кружковець Бадьо, що клав перші підвалини під самоосвітні кружки. У противності до Палащука з кожною справою докладно обзнайомлювався, багато читав. Палащук свої реферати, як сам признавався, писав на коліні. У Бадя видно було солідне опрацювання кожного реферату. Тому називали його „ходячою енциклопедією". Палащук мав більше знання людей, світа, вмів ліпше спостерігати.

Вкінці Кружок розбився на дві групи, на палащуківців і менкесівців. Ця остання назва походить від жида Менкеса, в якого домі сходилися кружковці. В опозиції опинилися майже всі старі кружковці як Іван Гундяк, Семен Ткачівський, Евген Чайківський, Дмитро Гутра, Олекса Шумний і інші. Палащук мусів шукати зовсім нових членів, бо авторитет його серед старих кружковців зовсім підупав.

Кружковці стояли в опозиції до шкільної системи навчання. Декотрі настоювали, не брати участи в працях „Наукової Читальні". Палащук радив опанувати „Наукову Читальню", освітлювати багато справ зі свого погляду, зі становища соціялізму. Від нього вийшла пропозиція поділити „Наукову Читальню" на секції. Дир. Галущинський згодився на таку реформу. Вона відтягала молодь від тайних організацій. Читальню поділено на секції: українiстичну, германістичну, історичну, природничу, суспільно-економічну й забавову. Протекторат над секціями обняли професори від своїх фахів. Опікуном суспільно-економічної секції став дир. Галущинський. Обіймаючи протекторат заявив він, що суспільна економія не є його спеціяль-

засіли, на скільки не помиляюся, до першої скрипки пр. Топперман, до другої пр. Занько, до віолі пр. Міськевич, а до віольончелі пр. Познанський. Проби відбувалися в конференційній салі, нераз пізними вечорами. Одначе до прилюдного виступу квартету, на жаль не дійшло ніколи.

З весни на літо 1914, святкував весь український народ соті роковини уродин свого Кобзаря. І рогатинська гімназія дала, що могла дати найкращого. Зпоміж численних більших і менших Шевченкових свят у мурах гімназії запамятав я один пополудневий концерт під голим небом на гімназійному подвірі. Тоді вперше виступила смичкова орхестра учнів з дугою під орудою пр. Познанського, як акомпаніямент до хору в „Заповіті“ Вербицького та „Гамалії“ Біликовського, виконанім з усіми деклямаційними частинами, а самостійною її точкою була більша вязанка народніх пісень.

На скільки не помиляюся, це були останні акорди музичного життя в нашій рогатинській гімназії, бо вже невдовзі пізніше над нашими рідними полями й лісами залунали інші звуки — залунала пісня Січових Стрільців при догрої крісів та гармат! І неодин зі згаданих тут попрощав цей світ або від кулі, або з іншої причини, звязаної з війною. Проф. Познанський помер уже в другому році війни у себе дома на удар серця, чимало цінних членів хору і орхестри, між ними Данкевич і Соколовський, наложили буйними головами в обороні Батьківщини перед московськими хижаками! І розвіялася пісня... та залишився лише спогад! І досі вдячно згадуємо ті часи, якто під ритм пісні кувалося наше краще завтра.

Д-р Борис Кудрик.

—o—

Конфронтація з Ліндберґом.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Ліндберґ і його жінка приїхали до Трентону (стейт Ню Джерзи). Там їх сконфронтують із Гавптманом, який схопив Ліндберґового синка.

Арештування у Варшаві.

У Варшаві арештувала поліція 30 членів тайної народово-радикальної орґанізації. Поліція арештувала редакційний комітет нелеґального часопису „Штафета“, якого сконфіскувала 5.000 примірників; забрала адреси кольпортерів, кілька ґранат і 2 кріси. Крім того найшла список членів, які були зорґанізовані за військовий лад.

Податкова афера.

У скарбовім уряді в Ольхуші викрили велику податкову аферу. Поліція арештувала 4-ох урядовців і війта з Рабштина за скривання доходу з ґрунтового податку.

вістю, але він хоче вчитися спільно зі своїми учнями. До читання вибрав твір Плятона „Политея“. Декотрі частини того твору перечитано на сходинах секції в грецькому ориґіналі.

В такім вигляді Читальня не дуже то відповідала потребам учнів, їх змаганню до самоосвіти, до загального знання. Життя читальні розпорошено на секції. Учні не мали змоги брати участь у сходинах усіх секцій. Не було обєднуючого чинника.

Кружки більше відповідали духовим потребам учнів. Тут йшли розмови про найактуальніші справи життя. Особливо діяльними були менкесівці. Перекладали з російського Драгоманова „Історична Польща і великоруська демократія“, читали „Капітал“ Маркса. Може це комусь нині видатись дивним: навіть обурювати, але так воно було і в інших гімназіях. Пишу історію, як справді було.

Зближався піврік. Учнів дуже гостро кляcифіковано. Палащук дістав двійку. Перепросився з менкесівцями, звербував усіх до помсти. В тріскучий мороз, в саму північ вибили шиби кільком професорам. До директора подиктував листа, де висвітлив мотиви вчинку. Розповів про свій вчинок своїм приятелям, професорам та видав усіх учасників. Винуватців покарано дуже гостро, а саме: виключили їх з гімназії. Між виключеними був зовсім невинний Іван Поритко, який участи в шибобитті не брав. Сталася помилка. Мабуть це була пімста кружковців, що його не любили, а особливо Палащук. Можливо, що професор Онофер, якому розповів усе Палащук, поплутав прізвища.

(Докінчення буде.)

ЯК ВИ НАС ОБМАНУЛИ...

Отвертий лист до Володимира Винниченка.

У відповідь на брошуру „За яку Україну“.

(Продовження).

А тепер ще перейдемо до того Вашого переконання, що вони, „побороючи всі трудноші, будують соціялізм“... В першу чергу дозвольте запитати Вас, де і в чому Ви бачите, що там дійсно будується соціялізм? Хіба може в тому, що вибудовано „Дніпрострой“? В тому, що у трудового селянства відібрали засіб до життя — землю? Побудували совхози та колхози й насильно туди зганяють людей на роботу, а хліб потім забирають для держави? Чи Ви може бачите будову там соціялізму у тому, що робітники у Совітах є найбезправнішими у світі, а працюючи дістають меншу нагороду у харчах, платні і цілій життєвій стопі, ніж безробітні в капіталістичних країнах? Чи Ви може бачите будову соціялізму в тому, що там все змілітаризовано? Чи може Ви його бачите в тому, що чекісти там добре вдягнені та добре відживлювані? Чи Ви може бачите там будову соціялізму в тому, що ком. партія витворила з себе упривілейну касту? Кожна культурна людина, яка не засліплена московською комуністичною полудою, бачить, що там будується державний капіталізм і то найпікчемнішої якости. А тепер скажіть мені, чи для трудящих не одинаково, хто їх експльоатує — приватний капітал, чи державний капітал, прикриваючись комуністичними гаслами? І які ви маєте докази на те, що „економічні трудноші були і є на Україні — тимчасові, ненормальні, що це явище переходове?“ А деж Ваші докази для цього? Хіба може вони вміщені у Вашому творі „Щастя“? Дійсність ось вже нам 17 років, на другій пятирічці, доказує щось інше. Чим сильніше комуністи натискають „на правильну соціялістичну лінію“, тим гірше для населення. Особливож на Україні. Коли за Непу попущено большевицькі віжки — появився хліб в необмеженій кількості, борошно, молоко, яйця, одяг і т. д. Навіть і Вам від того настільки було добре, що Ви могли дістававати високий гонорар за Ваші твори з України. Але Ви захоплені: „Такі досягнення, які розгортають надзвичайну перспективу можливостей навіть у недалекому завтрішньому майбутньому“ (стор. 34.). Доказиж на те давайте, пане письменнику, докази! Цеж не роман, не „Сонячна машина“... А замісць доказів, Ви на тій-же сторінці починаєте лякати інтервенціями, війною, голодом, крівавим насильством і т. ін. Пане Винниченко, кого то Ви лякаєте тими страшними примарами: себе, московських окупантів, чи населення України? Себе та московську ком. партію напевне тим злякати можете. Українського народу Ви вже нічим не залякаєте, бо всі Ваші примари блїднуть і щезають на вид раю, створеного на Сов. Україні за останніх 15 літ. І врешті, Ви дійшли до тої найстрашнішої „сатани“... Себто до того, що самі колись проголосили, а тепер погрожує воскреснути: ....„під захистом кулеметів окупанта-капіталіста могла оголосити (сатана?!) „Самостійну Українську Народню Республіку“. (Стор. 34) Де він є такий ото добрящий окупант-капіталіст, де сховався, подавайте його сюди!.. Що Ви мали на увазі, пане Винниченко, коли писали ті слова? Поміркуйте тільки собі, який би то дурень, окупувавши Україну, був такий щедрий, щоби під захистом (!) своїх кулеметів дозволив нам оголосити: Самостійну Українську Народню Республику?!.. От тільки розважте — зі всіх можливостей, які заїхають на Україну, всеж таки по Вашому є найліпшими московські комуністи, бо вони не тільки не полишили в спокою УНР., а знищили її і ще й досі доницують. І чи теба врешті пригадувати Вам, що Самостійну Українську Народню Республику проголошено актом нефальшованого народнього представництва? Раз за Центральної Ради, другий за Трудового Конгресу. А тепер іже Ви доказуйте, яким другим народнім актом УНР скасовано, щоби треба було аж окупантів-капіталістів, щоб вони нам те наново відробили... Самостійну Українську Народню Республику окупували вороги і колиб вона від тої окупації звільнилася, то не треба булоб її знову проголошувати, як то не проголошували, наприклад, своєї самостійности по звільненні від окупантських військ королівства бельґійське та сербське. Тойже, хто з неповагою ставиться до того, що сам зробив на громадському та національному полі, зневажає тим тільки сам себе...

Ви лякаєте також повторенням 1918 року. Так, сумні ті місяці були панування Протофіса, гетьманців та німців на Україні. І прийшло те лихо не в малій мірі і з Вашої вини. Передтим тож Ви стояли на чолі української влади і тож Ви прикладали весь свій письменський та ораторський хист до того, щоби доказати, що нам не потрібна армія. Ми, малі селянські сини, вірили Вам і гадали, що може й справді нам та армія непотрібна. А далож це такий наслідок, що Центральній Раді скоро довелося покликати німців, щоби вони боронили Україну від напасти сьогоднішніх Ваших товаришів. Як наслідок того — повстала гетьманська держава... І як не було тоді людям зле з „карательными отрядами“ Скоропадського, але вони навіть той період у нашій новій історії вважають золотим віком у порівнанні з тими чорними роками, які там доводиться людям переживати. Бо село бодай не вмирало з голоду. Ви, навіть при гетьманщині, вільно собі жили у Київі і відігравали немалу політичну ролю. А тепер? Сидять там у влади ті, яких Ви називаєте своїми товаришами, а от не пускають Вас. І як самі признаєтесь, вісім років Ви були загіпнотизовані московськими комуністами, мовчали мов мур, порвали всі зносини зі своїми приятелями ради них. А наслідок? Не пускають, не вірять. Ви вже їм і післали свій твір „Щастя“, який їх мав переконати, що Ви вже дійсно „по формі націоналіст, а по змісті інтернаціоналіст“... І врешті самі приходите до висновку, що колиб такий твір написав хочби навіть бувший найбільший москаль, то твір би той приняли, надрукували, а самого автора забралиб у Кремль і там посадилиб на покуті... А хахол по старому: „Без разрешенія начальства не смей разсуждать!“... Колиб Ви були той твір написали згори на приказ Москви, то його напевно надрукувалиб, але мали необережність з ним раніш не порозумітись і дали себе переліцитувати таким „товаришам“, як Петровський, Любченко та інші.

Ф. Мелешко.

(Докінчення буде).

Внутрішня позичка Рідній Школі — це ударне гасло сучасної хвилини.

Кожне українське товариство, кожна кооператива, організація, установа і кожне підприємство платить бодай одну позичку Рідній Школі. Те саме зробить кожний член і прихильник Рідної Школи. Одна позичка 25 зол. На них 25 зол. може складатися і кілька осіб. Можна сплачувати зараз або ратами. Нема ніяких обмежень щодо числа позичок.

Не відкладайте до останнього речинця (31. жовтня 1934. р.), але підпишуйте позичку і правильно вплачуйте рати та присилайте позичку.

Всі, що вирівняли позичку, одержуть грамоти.

ПКО. ч. 503.624.

РІДНА ШКОЛА, *Львів, Словацького 14.*

Виборчий реґулямін до сільських рад.

Уже появився виборчий реґулямін для сільських рад на просторі воєвідств: краківського, львівського, станиславівського і тернопільського Надіємося, що в найближчих днях появиться він окремою книжечкою і стане доступним для всіх виборців.

Бальонові змагання.

Перемога польських бальонів.

ВАРШАВА, 26. 9. ПАТ. Поодинокі бальони, які брали участь у змаганнях за чашу Ґордон-Бенета, осіли 25. вересня ц. р.: Бальон „Варшава“ в год. 4.50 в селі Бікові коло Москви і перелетів 1.280 км.; „Костюшко“ в год. 13.40 в селі Анна коло Вороніжа, перелетівши 1.300 км.; „Бельґіка“ в год. 5-ій на схід від Бежецька, перелетівши 1.160 км.; в дні 24. вересня ц. р.: „Л'Еґль“ на стації Клюса 900 км.; „Ціріх ІІІ“ в год. 5.15 недалеко Ленінграду 1.030 км.; „Польонія“ в год. 15-ій на озері Султарва коло Слволіна 1.175 км.; „Бофальо“ в год. 8.30 коло Ґдова 800 км.; „Вільгельм фон Опель“ в год. 8.45 на північ від Дорпату 800 км., „Штадт Ессен“ в год. 5-ій недалеко Таліна 800 км.; „Базель“ в год. 14.35 в селі Большое Азарово 900 км. і „Брюсель“ коло Витебська 710 км.; 23. вересня чеський бальон „Братислава“ осів на Литві в Еьстакові і перелетів 297 км. Бальони „Дойчлянд“, „З. Д. Наві“, „Дукс“ і „Льорен“ осіли недалеко Пскова та Ленінграду. Таким чином перше місце здобули польські бальони, бо віддалення з Варшави до Пскова і Ленінграду виносить 900 км. Перше місце здобув би бальон „Костюшко“, друге „Варшава“, третє „Польонія“, четверте „Бельґіка“, а пяте „Ціріх ІІІ“.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **Прохаємо ВП. Передплатників Укр. Заг. Енциклопедії,** котрі давно заплатили передплату і довго ждуть на присилку належних їм книжок, щоби були ласкаві ще трохи вижидати. Друкуємо **передостанній** зшиток гасла „Україна“. — Закінчення цього числа надіємося в місяці жовтні ц. р. — Розсилку третього тому, або кінцевих зшитків У. З. Е. враз з приналежними ілюстраціями і мапами зачнемо в місяці листопаді ц. р. При цьому щераз зазначуємо, що третій том, себто кінцеві зшитки У.З.Е. дістануть **лише** ті передплатники, котрі поладнають справу передплати до кінця місяця жовтня ц. р. **В-во У. З. Е. — Коломия.** ч. 339 3—3

— **З Українського Лікарського Товариства.** У суботу 29. ц. м. в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26. відчит д-ра Т. Е. Бурачинського: **Нові напрямні у рятівництві.** ч. 340

— **Ювилей української гімназії в Рогатині.** З приводу 25-ліття існування і культурної праці гімназії „Р. Ш.“ і Філії Т-ва „Учительська Громада“ в Рогатині відбудеться там ювилейне свято в суботу 29. вересня з такою програмою: в год. 8-ій рано поминальне богослуження з панахидою в парохіяльній церкві; в год. 9-ій посвячення гімназійного прапору; в год. 11-ій відкриття пропамятних таблиць в будинку гімназії для її основників і добродіїв; в год. 12-ій святочна академія, а в год. 6-ій вечором зїзд учнів та учителів рогатинської гімназії, получений з комерсом. На це небуденне свято Рогатинщини запрошує Ювилейний Комітет якнайширші круги українського громадянства. — **За Ювилейний Комітет:** о. І. Щербанюк, дир. О. Бачинський, П. Біґус, Юл. Каменецький.

— **Проповіді о. д-ра Костельника в церкві св. Юра.** В катедральному храмі св. Юра у Львові розпочинає о. д-р Г. Костельник у найближчу неділю 30. ц. м. на Службі Божій в год. 12-ій свої проповіді, призначені в першу чергу для інтелігенції. Проповіді ті, перервані підчас ферій, будуть виголошувані що-неділі.

— **„Торговля і Промисл“.** Появилось перше число двотижневика „Торговля і Промисл“ органу Союзу Українських Купців і Промисловців. У ньому крім „першого слова до читачів“ Союзу, є статті: редактора „Т. і Пр.“ Володимира Несторовича („Наш шлях і наші завдання“) і сен. Ю. Павликовського („Україн. кооперативізм й українські приватні господарські станиці в рямцях нашого народнього господарства“). Крім того находимо там великий фейлетон дир. М. Творидла („Домашній промисл і купецтво“), інформаційну статтейку проф. А. Коваліська про біржу, інф. статтейку „В Польщі і в світі“, малий фейлетон Галактіона Чіпки (Зизом на ринок. „Брилянтовий інтерес“), та ось-такі постійні відділи: вирізки з преси, ріжні вісти, товариське життя, трибуна читача, організаційні вісти, податковий інформатор і біржа. — Редакція і адміністрація нового часопису міститься в Ринку ч. 10, ІІ. Місячна передплата: 50 сот., квартальна 1.50 зол. Поодиноке число коштує 25 сот.

— **„Нумерус клявзус“ на виділі права.** Постійний наплив до адвокатури збільшує і так незавидне положення адвокатів. Кружляють поголоски, що адвокатські палати висувають проєкт, щоби сильно обмежити доступ на виділ права і таким чином зменшити доплив до адвокатури. І так у Варшаві на виділ права приймуть 400 студентів замість 800 як було дотепер.

— **Заборона для учеників.** Кураторії шкільних округ у Польщі заборонили ученикам народних і середніх шкіл брати якунебудь участь у публичних збірках. Коли би ученики брали участь у збірках, влада каратиме строго організаторів збірок.

— **Львівська хроніка.** При вул. Святохресній невідомі справники кинули до крамниці споживчих товарів епрувєтку з квасом, яким попарено тяжко власт ительку крамниці Салю Дайкслерову. Тяжко попарену перевезли до шпиталю, де вона померла. — При вул. Зеленій арештувала поліція злодія Станислава Мартинишина, який їздив за кордон на гостинні виступи. — При вул. Городецькій арештувала поліція Манфреда Анґавха, управителя крамниці Батя з обувою, під закидом спроневірення товару на 26 тисяч зол.

— **Пожежі в Жовкві.** Втрати оо. Василіян від пожежі забудувань, стирт збіжа та інвентаря сягають до 25.000 зол. Крім того в ночі з 25. на 26. вересня ц. р. згоріп двах хати емеритованого поліцая Гупаловського. Пожежна сторожа вгасила пожежу. Поліція веде слідство.

— **Слідство за зловживання війта.** Оcтавлений війт у Тухлі, Мошко Ліпшиц, дочекався нарешті карного слідства. 14 літ ошукував державний скарб, бо не викуповував ніяких [illegible] тів, не платив ніяких податків, хоч провадив корінний склеп, торгівлю кіньми, вирубував [illegible] си і т. п. За час 14-літнього війтування у Тухлі знищив до тла громадські ліси, тероризував селян, а невдоволеним грозив Березою. Колектівство збірної громади у Славську — довго терпеливі бойки рішили скинути зі себе [illegible] цівське ярмо... Одначе жалоби в часописах і повітовому старостві не помагали. Тоді громадянство почало висилати протести до Варшави. І ось недавно, бо 14. вересня ц. р. [illegible] до Тухлі карно-слідча комісія, яка на місці [illegible] сліджувала зловживання цього багатолітнього війта і переслухала цілу низку свідків. Усі свідки (були між ними: українці, поляки і жиди) однозгідно обтяжували Ліпшица. Тому є надія, що компетентні чинники положать край цій безприкладній панамі...

— **Краєва хроніка.** Суд у Станиславові засудив Марію Гузанов на 3 місяці вязниці і гривни 2500 зол. тому, що в арендованім пансіоні в Ворохті уладила потайки дім гри. — Поліція арештувала ватагу Миколи Сомика, яка доконувала грабіжницьких нападів на просторі повітів стрийського, жидачівського і бобрецького. — Кружляють поголоски, що скасують долинський повіт, який приділять до повітів у Калуші та Стрию. — У Рожнітові пов. Долина згоріло кілька хат. Втрати сягають 13 тисяч золотих. — У Бані Нижній, пов. Стрий, невідомі справники стріляли з револьверу до Миколи Стеля, Станислава Онишкова та Софії Бек. Нападені віднесли рани. Поліція під замітом нападу арештувала дві особи. — У Гаях Старобрідських поліція застрілила Павла Антонюка, який утік з вязниці в Бродах.

— **Великий комуністичний процес у Луцьку.** У вівторок 25. вересня ц. р. почався в Луцьку великий політичний процес проти 37 підсудних за приналежність до К. П. З. У. Підсудні українці признались, що були тільки членами розвязаної партії „Сельроб“.

— **Вбивство директора театру.** В Лодзі Станислав Кошніцький змасакрував страшно директора театру ревії „Гонґ“ Романа Зеґадловича. Тяжко ранений Зеґадлович помер у шпиталі не віднискавши притомности. Причиною вбивства є грошеві непорозуміння між Зеґадловичем і прачкою Кошніцькою. Вбивник скривається.

— **Самоходова катастрофа.** У самоходовій катастрофі перед кількома днями коло Олики зломив собі праву руку і ребро п. О. Микол[illegible]евський, власник фірми „Меркур“ у Луцьку. Раненим заопікувався д-р Могильницький.

— **11 тисяч убитих.** Втрати від тайфуну [illegible] більші, ніж раніше подавали офіційні [illegible] звіти. Число вбитих сягає понад 2 і пів тисячі, ранених є 7.839; а загинуло без вісти 399 осіб. Тайфун знищив 28 тисяч домів, а 35 тисяч ушкоджених. Крім того в Тібі коло Кіото знищена стація штучної годівлі перел. Хвилі забрали 1-і пів міліона устриць вартости 1 міліона ен.

— **Ріжні вісти.** Німецький уряд скасував [illegible] парляментські комісії, з винятком одної [illegible] жавних довгів. — У Букарешті відкрили [illegible] ву румунського промислу. — Англійський [illegible] купив нову партію золота в штабах на [illegible] фунт. шт. — Оголошені висліди парляментських виборів в Австралії; консерватисти дістали 1,120.768 голосів, робітнича партія [illegible], незалежна робітнича партія 483,182, селянська партія 364,915, комуністи 41.200 гол. — У [illegible] джуко появилась епідемія грипи: є вже 16 смертельних випадків. — Гурт бандитів напав в білий день на банк хлібної біржі в Ню-Йорку, забрали 50.000 дол. і втікли. — У Відні [illegible] нили у ІІ-ій дільниці жидівську школу, куди всі жидівські діти мусять ходити замість інших шкіл. — Британський уряд згодився у [illegible] ти захист 10.000 асирійським утікачам з Іраку. — Двох членів англ. парляменту Джордж [illegible] і Макма виїхали у подорож до Совітського Союзу. — На зїзді націонал-соціялістичної партії у Нірнберґу накрутили фільму, якої автором є канцлер Гітлер. Наголовок фільму: „Тріюмф волі“.

— **Жидівські втікачі в Голяндії.** Голяндський господарський комітет подає до відома, що жиди, що втікли з Німеччини після приходу Гітлера до влади, заснували у Голяндії більш 10 торговельних і промислових підприємств, де найшло працю 4500 безробітних голяндців.

— **Новий корабель-велитень.** Цими днями спустять з англійської пристані Кляйд-Бенк новий пароплав, покищо нехрещений з числом 543, який разом із „Нормандією“, буде найбільшим кораблем у світі. Королева при цьому святі розібе традиційну пляшку шампанського і вперше в історії англійського моря буде жінка кумою корбаля, замісць хресного батька. Французький корабель „Нормандія“ трохи більший від цього англійського велитня, бо має містоти 79.000 тон, тоді як англійський 73.000 тон; усього на 11 стіп французький довший від англійського. Ч. 543 помістить 4.000 пасажирів і 1500 осіб залоги.

— **XX-ий вік тільки з назви.** У болгарськім містечку Ізмаілово закохалась 18-літня турчанка Аіше в молодому болгарині. Вона хотіла вихреститись і вийти за нього. Коли про це довідався її батько, відрізав їй ножем голову і сам поперерізував собі жили на смерть.

— **Збіг обставин чи таємне явище.** У Голівуді помер фільмовий артист Рус Кольомбо. В одній з останніх своїх фільм грав він ролю злочинця, що гине від заблуканої кулі. Невдовзі після цього згинув він від такої кулі в домі свого приятеля Лянсінґа Бравна. Той хотів показати йому новокуплений револьвер. Коли оглядали зброю, з револьверу вирвалась несподівано куля і влучила Кольомба в висок. Цікаве, що у фільмі сцена була дуже подібна до тої, яка повторилась пізніше у дійсності.

— **Найбагатший парижанин.** У Парижі відкрили найбагатшого мешканця. Це грек Методор Зоґрафос, що має більш 10 міліярдів. Він самотник, не має рідні, ніхто його не знає і навіть вілзлива преса досі не помістила ніде його фотографії. Він дійшов до свого майна як власник потайних клюбів гри. Є їх у Парижі яка сотня і всі вони належать до нього. У Парижі заробляють сотні людей тим, що заманюють усяких багатих чужинців до таких клюбів. Це агенти таємного грека, що під ріжними прибраними прізвищами і титулами входять до сальонів і товариств аристократії та плютократії. Є між ними спенсіоновані старшини, збанкрутовані графи та барони. Преса писала вже нераз про скандали у клюбах гри і натякала виразно, що рулетка зроблена там так, що гості виграють тільки тоді, коли цього хоче крупієр. Кулька, що вискакує з кружка залежна від схованого маґнету. Були навіть арешти крупієрів та ріжних агентів Зоґрафоса, але всі вони скоро виходили на волю. Хто має міліярди, з тим рахуються всі, що мають менше.

— **Авто без шофера.** Останніми часами переведи у Злуч. Державах цікаві експерименти як кермувати автами на віддаль силою радієвих коротких хвиль. Винахідник Моріс Франціс, інжинір, викликав велику сензацію на вулицях Мінеолі (Льонг Айленд, біля Ню-Йорку), коли пустив ними три порожні авта, що їхали так, начеб мали шофера.

— **Боротьба з наркотиками та циганами.** На міжнародній політичній конференції у Відні радили між іншим, як боротись із контрабандистами, що перевозять усякі наркотики зі Сходу і що робити з величезною скількістю циганів. Рішили утворити реєстраційне бюро для циганів, що збиратиме всякі дані про них.

— **За кого вийде заміж майбутня голяндська королева?** Весною цього року провів бельгійський князь Карло кілька днів на королівському дворі в Гаазі. Пішла чутка, що приїхав освідчитись княжні Юліяні — наслідниці престолу. Виїхав і преса дістала спростування, що це сплітка. Кілька тижнів тому принесла преса вістку, що княжна має нареченого в Данії. Тепер кажуть, що він на шведському дворі, тільки невідомо котрий: є там кілька кандидатів до подружжя. Тайну цю зможе вияснити голяндський парлямент. Тільки він має право надавати підданство чужим князям, а голяндський закон каже, що чоловік королевої мусить бути голяндським підданим. Юліяна має 25 літ і повинна вже була вийти заміж. У Голяндії дівчата швидко старіються у загальній опінії. Юліяна — останній нащадок Вільгельма Оранійсько-Нассавського. Спершу виховувала її мама, королева, пізніше вчилась вона в окремій вищій школі, куди мали вступ тільки вибрані для неї товаришки. Скінчивши 18 літ дістала річну пенсію 200.000 гульденів, палату і місце в державній раді. У 1930 р. промувалась у лейденському університеті на д-ра історії. Студіювала теж літературу й етнографію; її спеціяльність — життя тубільців у голяндських Індіях. Кажуть, що вона вийде за одного з двох шведських князів тому, що шведський король, що часто їздить на тенісові турніри, як і вона, давно вже про це подумав.

З дороги життя.

Гість у хату — нова атмосфера.

Совіти вступили до „Союзу Народів“. Відбулося це не без деяких скреготів, перепон і комедій, але поставили на свому.

І пощо властиво вони так насилу пхались туди? Вониж самі собою й для себе творять союз народів. Адже прикрили своїм державно-пролетарським парасолем москалів, українців, поляків, жидів, білорусів, черкесів, грузинів, татар і т. д. і коли европейський „Союз Народів“ не дав нічого і не зробив нічого для народів, над якими перебрав батьківську опіку, то большевики вже таки дбають за якусь ріжноманітність для своїх народів, от хочби за голод, ячейки, тюрми, Соловки, масові розстріли, словом сильні враження. Є про що писати. І сюди і туди. Наприклад: Вступлення большевиків до Союзу Народів є безсумнівним успіхом Союзу, а водночас виявом мирової волі співпраці совітів.

Або: Ця подія є безсумнівно кроком вперед на шляху утревалення миру.

Або: Факт принесття Совітів до Союзу Народів не міг прогомоніти без сильного відгуку на цілій земній кулі. Цеж держава, що числить 160 міліонів мешканців, увійшла до Ліґи з гаслом миру на устах.

Уявляю собі перше засідання так: Літвінов звертається до Барту і каже:

— Знаєте, затужив я за европейськими народами. Люблю їх... І намучив я ноги, заки зумів вас переконати, що маю щирі наміри. Але і ви мусите зі свого боку тепер...

Барту: Будь ласка, чим можу вам служити? Може представити вам якийсь народець, де є багато ваших товаришів-комуністів? Побалакаєте собі з ними приватно. Ми до внутрішніх справ не мішаємось.

І відразу запанує інша атмосфера. Члени Ліґи зараз почують, що є зміна.

Нагадує це мені одну історію, яку я чув ще малим хлопчиною від старого гаєвого.

Яким Клунь уже місяців кілька не бачився з ріднею. Прижепився на друге село. Хоч з Цуцилова до Грабівця не така то дуже далека дорога, то якось так за роботою склалось, що не мав нагоди ні відваги ані через людей перевілати, що там у них діється та „чи здорові, як ся мають браття, вся родина“.

Одної днини вибрався до Грабівця. Взяв на всякий випадок пляшину горілки та пустився за Бистрицю. Після двох годин дороги полями й лугами добився до села. Поступив до хати брата Максима та застав лиш 10-літнього небожа Василька; старі поїхали до Богородчан на ярмарок купувати корову. Сів Яким за стіл, розбалакався. За часок почув голод.

— Може є у вас де кусень хліба? — питається малого.

— Є стрику, є й ковбаса й легки, бо мама приготовили на завтра.

Хлопчина поставив на стіл миску повну вудженого мяса. Яким виймив пляшину став попивати та їсти.

Стеребив усе майже, що було в мисці, а бохонець хліба просто розтопився!

Та Василько став несамовито крутитися по світлиці, ба й крутити носом, врінці відчинив двері тай збирався відчиняти вікно.

— А тобі, що до голови прийшло — питається счудований гість.

— От так, стрику, трохи свіжого повітря... щось у хаті не теє... — цідив крізь зуби збентежений дещо і засоромлений Василько.

— Старий Яким подумав, похитав головою та каже з повагою й помітним невдоволенням:

— Ой, сину, не буде з тебе господар, як тобі пара з хліба смердить...

Отаке буде з тою новою атмосферою. Український хліб, зїджений большевиками одного дня так запахне, що треба буде відчиняти вікна і сказати гостеві забиратись з хати.

Тиберій Горобець.

Із судової салі.

ЖЕРТВА ПРОВОКАЦІЇ.

Роман Стець, студент і урядовець Кружка „Рідної Школи“ в Городку, дістав у дні 16. травня ц. р. почтову посилку порученим листом, яку по доручені йому її листоношом сховав до кишені. Занятий розмовою з інтересентами Кружка, не провірив змісту почтової посилки, хоча наддер коверту, і лист цей тримав у кишені. В кільканацять хвилин по доручені йому тої посилки приступив до нього постеруиковий, приарештував його і при особистій ревізії найдено у нього в дорученій перед хвилиною посилці десять брошур під наг. „До боротьби за душу української дитини“, що їх видала в 1933 р. О. У. Н. у звязку з відомою шкільною акцією. Стеця арештували і завісили над ним слідчий арешт.

Дня 25. вересня ц. р. відбулася з цього приводу **розправа проти Романа Стеця** перед судом присяглих у Львові. Його обвинувачено за злочин з арт. 155 § 2, себто переховування нелеґальних брошур, що накликували до державної зради, в наміром розповсюднювати ті брошури. — Стець від першої хвилини арештування боронився тим, що змісту **тих брошур** не знає, а посилку вислала йому невідома особа в провокаційних цілях. Прокуратор не дав віри тій обороні і вніс проти Стеця акт обвинувачення за вище згаданий злочин.

Переслухані на розправі поліційні свідки обтяжували Стеця, кажучи, що він був керманичем націоналістичної акції у шкільних справах, що він розповсюднював нелеґальну літературу О. У. Н. та що їздив до Данціґу на зїзд О. У. Н.

Оборону підсудного обняв адвокат **д-р Степан Біляк** зі Львова, який на розправі виголосив дуже сильну оборонну промову, начеркуючи в ярких красках тіни роботи всяких укритих конфідентів і провокаторів, якої жертвою впав також Роман Стець. Свої твердження підтримав оборонець цілою низкою фактів, які виявила розправа.

Присяглі, на яких промова д-ра Біляка зробила помітне враження, заперечили 8-ми голосами вину Стеця і тимсамим суд під проводом о. с. Бендашевського видав **увільняючий присуд** та зарядив негайно випустити його на волю.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

У станиславівському суді закінчилася розправа проти Таращука й 7 інших молодих українців, обвинувачених у приналежності до ОУН. у протидержавній акції в селі Дубівці. Суд засудив Таращука та Городецького по 8 літ вязниці, Лапка на 7 літ, Дрогомирецького та Дзюбівського по 6, Киртяка 5, Акула 4 літ, Орловського 7 місяців вязниці. Крім того всім, відібрано громадянські права на 10 літ.

КАСАЦІЙНА РОЗПРАВА ЗА ВБИВСТВО ПОЛІЦАЯ.

У понеділок 24. вересня ц. р. відбулася перед Найвищим Судом у Варшаві касаційна розправа за вбивство поліцая Гловяка в березні ц. р. у Токах пов. Тернопіль. Трибунал окружного суду в Тернополі засудив в травні ц. р. Олексу Литвина за вбивство на кару смерти; Петра Флінту на досмертну тюрму, а Евгена Костецького за намову до вбивства теж на кару смерти.

Найвищий Суд скасував присуд смерти Евгена Костецького та відкинув касацію Литвина і Флінти.

Е. Костецький стане вдруге перед окружним судом у Тернополі. Його боронив перед Найвищим Судом адв. д-р С. Шухевич.

СПОРТ.

ПЯТИЗМАГ У ПЕРЕМИШЛІ.

Як відомо, ціль багатозмагів лежить у цьому, щоб виелімінувати спеціялізацію в поодиноких конкуренціях і розвинути всесторонність. Змагуни мусять вправляти рівномірно всі конкуренції, що входять у склад багатозмагу, в даному випадку — пятизмагу. Значить треба управляти біги, мети та скоки і змагун, що осягне у всіх тих конкуренціях рівномірні добрі осяги, є справжнім всестороннім легкоатлетом.

Після перегляду змагунів (ок), що останньо стартували у пятизмагу в Перемишлі, виявляється, що ні один з них не є багатозмагуном, тільки навпаки, — спеціялістом в одній-двох конкуренціях, котрими надроблює те, що втратить в інших.

І так побідниця в жінок **Орися** — це спеціялістка в бігах і скоках. Вона в сотні ставить **рекорд 14.1**, а в скоку вгору осягає 1.26 м., вдаль 4.34 м. І тут вона забирає точки. Зате в метах — слабонька (хоч своїми осягами перейшла навіть наші сподівання) і тому здобуває лиш 123 точки у кінцевому висліді. Чи буде з неї взагалі багатозмагунка — можна сумніватися. Бо до цього повинна поправити — пропорціонально до своїх осягів у бігах і скоках — мет ратищем на осяг біля 22—23 метри і в кулі 8.20—8.50 м. А це для неї буде досить тяжко, зваживши її молоденький вік і те, що мети вправляє лиш перед багатозмагами.

Чаківська, що заняла друге місце, має більш вирівнані осяги. Гарний вислід у кулі **9.09 м. — новий рекорд** — і в скоку вгору 1.26 м. — дає їй багато шанс. Одначе щойно тоді, коли поправить мет ратищем (що може легко осягнути при добрій волі й охоті) й осяг в 100 м. (мала 14.8 сек.) — можна її буде доставити між багатозмагунки.

Зновуж **Ніжанковська**, добра в метах — куля 7.93 м., ратище 21.33 м., і в скоку вдаль 4.19 м. — має одно слабе місце — скок вгору. Її осяг 1.16 м., гірший на 10 цм. від перших — мусів лишити її позаду. Коли до цього доскочив ще й пех у кулі — мала 7.93, хоч все кидає близько 9 метрів — то вона — найтиповіша багатозмагунка — мусіла вдоволитись лиш третім місцем.

Грицівна, коли хоче виріжнитися, мусить поправити біг — вислід на 100 м. 15.9 дуже слабонький, а й скок вдаль за короткий. Добрі мети — куля 8.15 м. і ратище 20.02 м. та скок вгору 1.26 дають їй багато можливостей у пятизмагу. Покищо, колиб поправила осяг на 100 м. нижче 15 сек., малаб певне гарне місце у тризмагу.

Гусарівна в осягах доволі вирівнана — слаба в сотні.

Сумні думки насуваються при меті ратищем. Бо колиб С. Р., беручи під увагу низький рівень мету ратищем, не змінив точкування, що в ратищі ставить мінімум 19 метрів, то пятизмаг скінчилиб лиш дві змагунки: Грицівна і Ніжанковська. (Таке високе мінімум можливе там, де змагунки кидають пересічно між 30—40 метрів ратищем. Колиж у нас рекорд є ледви понад 20 м., то мінімум слід було приняти нижче).

Тому теж осягу Орисі у пятизмагу, розіграному вперше по новому точкуванні, не можна признати рекордом (бо УСС свої приписи опирає на міжнародніх).

В мужчин справа мається подібно. І тут — це передовсім спеціялісти в поодиноких конкуренціях.

Семенюк — переможець з рекордовою кількістю точок 2867.45 — це передовсім прекрасний метун. Його осяги в диску 37.41 м. і в ратищі 49.56 м. запевнили йому перше місце. Кількаметрова перевага над іншими ставить його на цілу клясу вище. Колиж до того дійшов ще й добрий осяг у скоку вдаль, і в 200 м. 26 сек., то навіть д. слабий осяг в 1500 м. 5:30,1 не міг йому відібрати мистецтва, але й не позволив перейти 3.000 точок, хоч вистачилоб йому побігти лиш у часі 5:06 мін.

Другий змагун, **Рак Р.**, добрий спрінтер, що поважно загрожував Семенюкові — цим разом не вибився. Назагал усі його осяги слабі. Міг рахувати на те, що добрими осягами в бігах і скоку надробить слабі висліди в метах. Та біги не вийшли йому. В метах — диск 27.63 м., ратище 35.75 — в 200 м. 24.7 — це слабі висліди. Добрий скок вдаль 5.99 м. і гарний осяг на 1500 м. 4:37,5 — не вистачили йому проти Семенюка. Назагал — це малотиповий багатозмагун.

Несподівано на третім місці умістився **Сліпко**, доволі вирівняний в осягах. Завдячує це рівним осягам — ратище 37.24, скок вдаль 5.88 м., 200 м. 25.6 і 15000 м. 4:38,9.

На дальших місцях цікава була поразка **Гнатейка** що за **Мартиновичем** заняв пяте місце. Мартинович наслідком перерви в тренінгу через надрушення ноги мав осяги слабші, як нормально міг би осягнути. Гнатейко слабий у бігах, міг би надроблювати метами, колиб не пех, що його від якогось часу переслідує на змаганнях і не дає розкрутитися. Його мет диском 31.27 (загнув його навіть молоденький змагун Мартинович II), а в ратищі всього 38.12 — це дуже слабо і тому не дав ради сильній конкуренції.

З дальших змагунів **Рак І.** тепер у слабій формі і заняв шесте місце, хоч має осяги доволі вирівнані і при вилюсуванні кращого партнера до бігів міг би знайтися в першій чвірці. **Мартинович II.** заповідається на дуже доброго змагуна; він ще молодий, одначе коли дещо попрацює, готов здистансувати свого брата. **Чорний** до пятизмагу покищо за слабий — найслабші мети. **Матвій** слабий у бігах.

Накінець ще кілька слів про участь змагунів. Змагання перейшли під цілковитою перевагою Львова — і чисельно і якостево. Дивно, що Перемишль з цілої своєї округи дав усього двох змагунів і дві змагунки. Стрий взагалі не явився, хоч має доброго багатозмагуна П. Тріщу.

Організація змагань добра, хоч разив деяко брак співпраці в судейській комісії (щонайменше дивно не назначити провідника змагань — як теж відношення місцевих суддів до назначених С. Р. суддів — майже вороже).

Одначе цілість випала вдоволяюче під кожним поглядом і дала вдоволення і змагунам і організаторам. (зв)

КРАЄВИЙ ТРИЗМАГ ЖІНОК.

В неділю 30. ц. м. відбудеться на площі Сокола-Батька краєвий тризмаг жінок. Початок змагань в год. 14.30. Збірка змагунок в год. 14-ій. Зголошення до вівторка 27. ц. м. (до У. С. С.).

ПЯТИЗМАГ МУЖЧИН.

В неділю 30. ц. м. відбудеться теж на площі Сокола-Батька пятизмаг мужчин за першенство українського студента. Збірка змагунів і початок змагань як до тризмагу.

ШОСОВИЙ НАКОЛЕСНИЙ БІГ ЛЬВІВ-СТРИЙ-ЛЬВІВ

відбудеться в неділю 30. ц. м. Старт у год. 8 рано з Стрийської рогачки. Біг відбудеться з двогодинною перервою в Стрию. Переможець дістане нагороду з і. Тиктора. За дальші місця призначені теж нагороди.

ФІНАЛ МИСТЕЦТВ КОПАНОГО МЯЧА ЛЬВІВСЬКОЇ ОКРУГИ.

В суботу й неділю 6. і 7. жовтня відбудуться у Львові цікаві змагання копаного мяча, в яких візьмуть участь: **Тризуб, Чорноморці, Хуртовина і Богун.** Подробиці подамо пізніше.

СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА ПЕРШЕНСТВО ЗМАГУНІВ II. КЛЯСИ У ЛЬВОВІ.

1. Змагання відбудуться від 27.—30. ц. м. включно в таких конкуренціях: поодинокі гри муж. і подвійні гри муж.

2. Рівночасно зі змаганнями другої кляси відбудуться змагання жінок за першенство Львова.

3. Вписове: від поодинокої гри 2 зол., від подвійної 1 зол. від змагуна, платні перед змаганнями.

Початок змагань в четвер 27. ц. м. в год. 3-ій пол. на токах УССК-у, Супінського 21.

ПЕРЕМОГА УЖГОРОДСЬКОЇ „РУСИ".

МУКАЧІВ. С. К. Русь (Ужгород) — М. Ш. Е. (Мукачево) 3:2.

Другі змагання в цьому сезоні за мистецтво дивізії вирішила Русь по тяжкій боротьбі у свою користь.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 27. IX. год. 8·15 веч. Концерт Йосифа Шміда.

Пятниця, 28. IX. год. 7·30 веч. „Панна Мальчевська".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 27. IX. год 7·30 веч. „Панна Мальчевська".

Пятниця, 28. IX. год. 7·30 веч. „Мякун" комедія Г. Г. Дейвіеса. Премієра.

Закордонне радіо.

Четвер, 27. вересня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт. 19·30 Вальси династії Штраусів, 22·30 Танц. музика, **Братислава** (298,8) 12·30 Концерт, **Прага** (470,2) 20·00 Концерт Чеської Фільгармонії, **Париж** (1649) 22·00 Европ. концерт, **Білгород** (439,8) 11·30 Війсьн. оркестра, 21·00 Арії та дуети, **Берлін** (356,7) 13·15 Легка музика, 19·00 Хор (Давні нім. пісні), 19·15 Нова мадярська форт. муз., **Гамбург** (331,9) 23·00 Соната б-дур Моцарта, 23·25 Смичковий квартет. **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·40 Пісоньки, **Кельн** (455,9) 21·10 „Олаф Трігвасон" поема Берисона, муз. Ґріга, **Мінхен** (405,4) 17·50 Вок. авдиція, **Будапешт** (549,5) 19·30 Фестіваль із хор. опери, **Міляно** (368,6) 13·10 Орхестра, 16·40 Для дітей, 17·10 Тріо, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 „Лямоpе деі тре ре" оп. Монтемеція.

Пятниця, 28. вересня 1934.

Відень (506,8) 16·45 Оп. музика, 17·55 Фортепян, 21·15 Концерт Равагу, **Братислава** (298,8) 12·15 Концерт словацької музики, спів, 20·35 Скрипка, **Брно** (325,4) 9·15 Скрипка, 11·00 Хор учителів, 17·55 „Розбитий збанок" Г. Кляйста, **Прага** (470,2) 15·30 Пісні, музика, **Париж** (1649) 12·30 Концерт, 20·45 Театр вечір, **Штрасбург** (349,2) 20·30 „Ле Пті Бребі" оп. Варнея, **Білгород** (439,8) 12·15 Спів, 16·30 Концерт, **Берлін** (356,7) 9·00 Нар. пісоньки, 14·15 Солісти, 18·30 Камер. музика, 21·30 Симфонія д-дур ч. 3. Бітнера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·10 Пісні, 18·40 „Дас Гешпенст авф дем Дах" вес. авд., 19·10 Фортепян, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 17·30 Репортаж із подорожі по Сх. Африці, **Штутгарт** (522,6) 10·00 Улюблені мелодії давніх часів, 11·00 Веселі пісоньки, 15·10 Нова камер. музика, **Букарешт** (365) 20·00 Скрипка, 20·45 Фортепян, **Будапешт** (549,5) 12·05, 22·05 Циг. оркестра, 23·15 Фортепян, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 17·00 Симф. концерт, 20·45 „Кн. Нансі" оп. Легара, **Рим** (420,8) 21·45 Сучасна симф. музика.

Львівське радіо.

Четвер, 27. вересня 1934.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сиґн. часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Сільва рерум, театр. реперт., 12·10 „Я кувяк, ти кувяк" (балачка для дітей з муз. і співами), 12·30 Легка музика з гр. пл., 13·00 Полудневий денник, 13·05 З ринку праці, 13·10 Популярний концерт (гр. пл.), 15·30 Експорт, 15·35 Економ. вістки, зб. ж. біржа, 15·45 Година легкої музики, пісоньки, 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр Уяви: „Гамлет" траг. Шекспіра, 18·15 Трибуна радіослухачів, 18·30 Останні премієри театр. фейл.), 18·40 Скрипка форт., 19·00 Що читати?, 19·15 Пісні (Ігн. Диґас), фортепян, 19·35 Актуальна балачка, 19·50, 19·56 Спортові вістки, 20·00 Сучасний джезовий танець (спів, два фортепяни), 20·30 Концерт польської народньої музики, спів, 21·15 Веч. денник, 21·25 Як працюємо, 21·30, 22·45 Легка музика з гр. пл., 21·45 Причини вимирання інтеліґенції, 22·15 Концерт, симф. орхестри, 23·00 Комунікати, 23·05 Легка музика.

Пятниця, 28. вересня 1934.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Сільва рерум театр. репертуар; 12·10 Сальон музика, 12·45 Для жінок: „Осінні клопоти з дітьми", 13·00 Полудневий денник, 13·05 Моцарт: Скрипковий концерт е-дур (гр. пл.). 15·30 Експорт, 15·35 Економ. вістки, збіж. біржа, 15·45 Легка музика, спів, 16·45 Авд. для хорих, концерт із гр. пл., 17·15 Концерт хору, 17·50 Огляд періодичних видань, 18·00 Сільва рерум, мист. життя, 18·15 Популярна італ. музика 18·45 Музей в Трускавці, 19·00 Легка музика орх. „Бравур" (гр. пл.), 19·20 Вислід бальонових змагань „Гордон-Бенет", 19·30 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Куток Краєзнавчого т-ва, 20·05 Обговорення програми симф. концерту, 20·15 Симф. концерт, 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·22 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·02, Париж 34·88·50, Берлін 210·90, Ціріх 172·68, Амстердам 358·70, Прага 22·01, Італія 45·39, Нюйорк кабель 5·23 3/4, Нюйорк чеки 5·23 1/4 зол.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 93·25 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26. вересня ц. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.	
1 кг.	масла десерового	1·90	зол.
1 л.	молока	0·14	„
1 л.	сметани	0·60	„
1 к.	яєць	2·55—2·60	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 26. вересня ц. р. платить своїм достанцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові (вул. Б. Ґловацького 23):

Курята і кури пріма	за 1 кг.	0·90	зол.
„ „ II кл.	„	0·65	„
Індики і пантарки пріма	„	1·00	„
„ „ II кл.	„	0·70	„
Качки I кляса	„	0·70	„
„ II „	„	0·50	„

Тенденція спокійна.

ОПОВІСТКИ

Зльокавтований скарб. службовик б. рахунк. старшина-поручник У. Г. А. від 2 років у Міськім Заведенні для невиличимих на тяжку хоробу грудей, просить про лепту і стару одежу для своїх 4 дітей сиріт без мами від 10—15 літ. — Іван Зарeмба, Міське Заведення для невиличимих при вул. Білинських ч. 9. 1—1

Звичайні Загальні Збори львівського повітового Союза Кружків „Рідної Школи" будуть у неділю, 14. жовтня ц. р. в 14 год. в великій салі „Української Бесіди" у Львові, (Народний Дім, ул. Рутовського ч. 22. I. пов.) Порядок нарад: 1. Відкриття зборів. 2. Відчитання та верифікація протоколу попередніх заг. зборів. 3. Звіт з діяльности уступаючої Ради. 4. Дискусія над звітом і уділення абсолюторії. 5. Вибір нової Ради. 6. Внесення й запити. Якщо в означеній годині не буде потрібного числа делегатів заг. збори будуть годину пізніше з тим самим порядком нарад і в тій самій домівці, без огляду на число присутніх відпоручників.

Рада Пов. С. Кр. „Р. Ш." у Львові.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.